

den Pligt at bistaa ham i saa Henseende, dels ved at bringe ham i Forbindelse med Privatmænd, med hvem der kan træffes en rimelig Ordning, dels ved at give Anvisning paa offentlig Jord, der findes indenfor Kommunens Omraade, og derigennem hjælpe til en Ordning paa rimelige Vilkaar for den jordlodsøgende.

Denne Bestemmelse findes i den bestaaende Lov, den fandtes i den foregaaende, og den er opretholdt uforandret i det foreliggende Lovforslag. Sogneraadet har derefter en bestemt Opgave, en bestemt Gerning at øve i Henseende til denne Lovs Gennemførelse. Og derfor er det naturligt, naar man vil holde sig til kommunale Institutioner i Henseende til Valg af de to af Kommissionens Medlemmer — Formanden er valgt af Landbrugsministeren —, at gaa til Sogneraadene. Naar man vil skride til en Forandring, hvad jeg finder kan være ganske naturligt — det har vist sig, at Folketinget ønsker det, og jeg har kunnet slutte mig dertil —, saa er denne Forandring den, der ligger lige for Haanden.

I § 2, hvor der er Spørgsmaal om Definitionen af Begrebet „Landarbejder“, er dette Begreb, om jeg saa maa sige, udvidet til at omfatte Fiskere, idet disse komme efter „Teglværksarbejdere“, der blev føjede ind ved forrige Revision. Nu udvider man altsaa Kredsene til at omfatte Fiskere, medens man fremdeles beholder det mere flydende Udtryk „og lignende“. — Hvad der er af mere principiel Betydning med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvem der efter Loven kan komme i Betragtning, er det, at herefter skulle, hvis Forslaget ophøjes til Lov, som det er foreslaaet, Kvinder være ligestillede med Mænd. Naar der møder en til Drift af Jordbrug egnet, ugift Kvinde, vil hun have samme Ret som en Mand til at komme i Besiddelse af en Jordlod.

Adgangsbetingelserne ere som hidtil med Undtagelse af et enkelt Punkt, nemlig Bestemmelsen om, hvor længe man skal have ernæret sig som Landarbejder for at være kvalificeret. Efter den nugældende Lov er Forholdet det, at man skal have været Landarbejder i de sidste 5 Aar, dog saaledes, at den Tid, der er medgaaet til Militærtjeneste, plus et Aars Afbrydelse af anden Grund, kan drages fra de 5 Aar. Man har ønsket, og jeg har delt dette Ønske, at dette maatte blive udvidet noget, og Resultatet af Forhandlingerne i saa Henseende har været, at Litra e i § 3 nu kommer til at lyde saaledes, at ved-

kommende skal have ernæret sig som Landarbejder mindst 4 Aar efter sit 18de Aar. Det er at gøre Forholdet mere frit; men jeg haaber ikke, at det skal møde Modstand i dette høje Ting, mere end Tilfældet var i det andet Ting. Sagen er den, at om en Mand er kvalificeret til at faa de her omhandlede Jordlodder, afhænger ikke af, om han har været borte fra Landarbejde et Aar eller to eller tre før det Tidspunkt, han søger Jordlod, det afhænger af ganske andre Omstændigheder. Det er højst sandsynligt, at den, der, efter at have virket som Landarbejder, søger ud for at tjene sig lidt flere Penge, end han kan faa ved Landarbejde, naar han kommer tilbage igen for at komme i Besiddelse af en Jordlod, netop har de bedste Betingelser for at kunne drive et lille Husmandsbrug med Udbytte for sig selv og derigennem ogsaa for Samfundet. Det samfundsmæssige ligger netop paa det Punkt, at vi faa de mange smaa Hjem ud over Landet, smaa Hjem, hvor Børnene vokse op i landlige Omgivelser, vænnes til landlig Syssel, opøves i Landarbejde, saa at de derfra kunne gaa over i Landbrugs Tjeneste. Modsætningen er det Forhold, at Arbejderne hobes sammen i Byerne omkring Fabrikcentrerne, hvilket skaber Livsvilkaar for dem, under hvilke Børnene ikke faa den Udvikling og den Opøvelse, der kan være til Gavn for dem i Fremtiden, som de faa i det andet Tilfælde. Den direkte Virkning af Oprettelsen af Statshusmandsbrug i Henseende til derved at skaffe forønsket Arbejdskraft skal jeg tilstaa er meget ringe, men jeg tror heller ikke, det er derpaa, man skal lægge Vægt.

Det næste Punkt, hvor der er Afvigelser af Betydning, angaar Maksimal- og Minimumsgrænsen for Jordlodderne i rent geometrisk Henseende. Der vil man lægge Mærke til, at Maksimalgrænsen, de 8 Tønder Land, er strøgen. En Maksimalgrænse er overflødig, hvis man tænker paa Grænsen som en Bom for, at Jordlodderne muligt skulle blive for store. Jordloddernes Størrelse bestemmes nemlig ved Laanesummen, hvorimod et Paabud om, at Lodden normalt ikke maa være over 8 Tønder Land, kan være generende i visse Egne af Landet. Derfor er Maksimalgrænsen strøgen, medens Minimumsgrænsen, de 2 Tønder Land, for saa vidt er bibeholdt. De 2 Tønder Land ere nu udtrykte i Metermaal, og det hedder derefter 1 Hektar eller 1,313 Tdr. Land, altsaa lidt mindre end 2 Tdr. Land.

I § 7 findes Bestemmelsen om Jordloddens Størrelse under Hensyn til Laane-